

Ленінізм і пытанні сацыялістычнай культуры

В. І. Ленін і Н. К. Крупская сярод сялян у вёсцы Горкі ў 1921 годзе. З карціны мастака Н. Сысоева. (Фотахроніка ТАСС).

Імя В. І. Леніна

Кожную раніцу, ледзь толькі пачне спітаць, сніць інакш і дзвучаць, спяваючыся, надыходзяць да высокіх светлых карпусоў. Гэтыя будынкі добра вядомы мінчанам. Тут знаходзіцца Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт імя В. І. Леніна — старэйшая вышэйшая навучальная ўстанова рэспублікі. Слова «старэйшая» наўрад ці падыходзіць да ўніверсітэта. Яму ўсяго крыху больш трыццаці двух год. Але за гэтыя гады ўніверсітэт вырас у буйнейшы цэнтр навукі, стаў любімай вышэйшай навучальнай установай моладзі.

Універсітэт няспынна рос і развіваўся. З асобных яго факультэтаў вырастаў медыцынскі, педагогічны, політэхнічны, вярчымны інстытуты, інстытут народнай гаспадаркі. З фундаментальнай бібліятэкі ўніверсітэта ўтварылася дзяржаўная бібліятэка БССР імя Леніна. Немазуную ролю адыграў вучоны ўніверсітэта ў арганізацыі Акадэміі навук БССР.

Больш дзесяці тысяч спецыялістаў падрыхтаваў універсітэт за гады свайго існавання. Цяпер у Беларусі няма ніводнай вышэйшай навучальнай установы, навукова-даследчага інстытута, буйнай эксперыментальнай лабараторыі, дзе-б не працавалі выхаванцы ўніверсітэта. У іх слаўнай плыядзе — вядомы драматург, правядоўнік члена Акадэміі навук БССР Кандрат Браўна, пісьменнікі члены-карэспандэнты АН БССР, Пятрусь Броўка і Пятро Глебка, міністр асветы І. Ільшын, кандыдаты навук Ф. Федару, Ю. Васільев, А. Сідарэнка, І. Цішчанка і многа іншых.

У сувязі з трыццацігоддзем Беларускай ССР універсітэту было прысвоена імя В. І. Леніна. Заўсёды заслугоўваць права назіць гэта высокае імя — з такой думкай жыве шматлікі калектыв студэнтаў, аспірантаў, выкладчыкаў універсітэта.

Цяпер ва ўніверсітэце вучыцца больш двух тысяч студэнтаў. Кожную вясну пецць факультэтаў выпускаюць гісторыкаў, філосафаў, фізікаў, хімікаў, матэматыкаў, біялагаў, фізіялагаў, географіў, журналістаў і іншых спецыялістаў.

З першага курса студэнты займаюцца навукова-даследчай работай у студэнцкім навуковым таварыстве. Яно налічвае 42 гурткі, у якіх працуюць каля тысяч студэнтаў. Кожны год тут праводзяцца навукова-тэарэтычныя канферэнцыі. Работы членаў таварыства цесна звязаны з патрабамі прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Даследаванне студэнта А. Прыма аб тэхналогіі ліцця для пастаянных магнітаў дапамагло скараціць брак на Мінскім радыёзавадзе. Студэнтка хімічнага факультэта І. Александровіч распрацавала новы метад аздавання сталі, якія з поспехам скарыстоўваюцца на зўтазавадзе. Цікавыя работы студэнта А. Каіўчона па пытаннях развіцця філасофскай навукі ў Польшчы, студэнта С. Гусака аб сінонімах у апавяданнях Якуба Коласа.

Ва ўніверсітэце цяпер выкладае і займаецца даследчай работай больш 200 навуковых работнікаў. У іх ліку вядомыя дасягчы да меж міжрэспубліканскіх і міжнародных члена Акадэміі навук БССР — У. Нерцаў, І. Лупіновіч, П. Годнеў, Н. Яромленка, Б. Брафееў, К. Лукашоў і многа іншых.

Вучоны ўніверсітэта распрацоўваюць дзясяткі навуковых праблем, якія маюць вялікае значэнне для народнай гаспадаркі і культуры рэспублікі. Работнікі фізічных кафедр выдур даследаванні электрамагнітнага паверхні металаў. Вучоныя дасягнулі істотных пераходаў у аздаванні сталі. Прафесар Ф. Асіпенка на скрутавадзе «Вольшэвік» разам з перадавымі рабочымі распрацаваў новы спосаб апрацоўкі скуры.

Увесь калектыв універсітэта актыўна дапамагае далейшаму ўдому сельскай гаспадаркі рэспублікі. У падрыхтоўцы каталогів Дзяржынскага раёна студэнты і выкладчыкі прачыталі 360 лекцыяў. У падрыхтоўцы каталогів «Комітэра» навінаў навірава бібліятэка ў тысячы тамоў разнастайных анім.

Універсітэт клапаціцца выхоўвае моладзі кадры. Расце колькасць навуковых работнікаў. У 1953 годзе паспяхова абаронена каля 25 кандыдацкіх дысертацый.

Студэнты ўніверсітэта дружаць і перапісваюцца са студэнтамі многіх навуковых устаноў Савецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі. Штогод вясной тут можна ўбачыць дзвучаць і юнакоў у яркіх нацыянальных літоўскіх касцюках. Гэта — студэнты Вільнянскага дзяржаўнага ўніверсітэта. У Мінску яны знамяцца з жымцам беларускіх студэнтаў, расказваюць аб сваім навучанні. Праводзяцца сумесныя студэнцкія канферэнцыі. Некалькі разоў у Літву ездзіла дэлегацыя беларускіх студэнтаў. Прайшла канферэнцыя ў Тартускім універсітэце (Эстонская ССР), у якой прынялі ўдзел і беларускія студэнты.

У адрас Беларускага ўніверсітэта часта прыходзяць пісьмы з Польшчы і Балгарыі. Іх чытаюць і горача абмяркоўваюць на ўсіх факультэтах. Студэнты Варшаўскага і Сафійскага ўніверсітэтаў цікавіцца жымцам і вучобай нашых студэнтаў.

У 1953 годзе ўніверсітэт скончыла больш 300 чалавек. Яны працуюць у розных навукова-даследчых установах, інстытутах, на заводах і фабрыках, у школах. І дзе-б не працавалі выпускнікі ўніверсітэта, усюды яны аддаюць свае сілы, сваё волье Радзіме і народу. Яны імкнучыся працаваць так, каб быць вартым імя вялікага Леніна, якое носіць універсітэт.

Б. МАРТЫНАУ.

Ушанаванне памяці вялікага правядора

21 студзеня пісьменнікі Мінска ўшанавалі памяць самага дарагога чалавека, вялікага правядора народаў В. І. Леніна. На ўрачыста-жалобным паседжанні, на якім прысутнічалі таксама і выбаршчыкі Мінска, з дакладам «30 год без Леніна — на

ленінскаму шляху» выступіў І. Гурскі. Пасля даклада паэты П. Глебка, К. Кірэнька, Э. Агняцкевіч, Д. Кавалёў, А. Зарынькі, А. Бачыла, А. Волсыкі, Р. Сабалева і Ш. Прыходзька прачыталі свае вершы аб Леніне.

У акаччэнне вечара сіламі майстроў мастацтва Беларускай сталіцы быў дадзены канцэрт.

Вечары памяці В. І. Леніна адбыліся таксама ва ўсіх тэатральных калектывах рэспублікі.

Пахаванне М. Ф. Шкіратава

18-га студзеня пасля працяглай і цяжкай хваробы памёр адзін з старэйшых дзеячоў Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, член Цэнтральнага Камітэта КПСС, Старшыня Камітэта Партыйна-Кантролю пры ЦК КПСС, член Праўдзіма Вярхоўнага Савета ССРС таварыш Матвей Федаравіч Шкіратаў.

Смерць таварыша Матвея Федаравіча Шкіратава, які аздаў усё сваё жыццё служэнню нашай партыі, барадзец за справу працоўных, з'яўляецца цяжкай утратай для Комуністычнай партыі і савецкага народа.

20 студзеня Масква праводзіла ў алопні шлях відага дзеяча Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы М. Ф. Шкіратава.

Пахавальная працягла пад гукі жалобнага марша накіроўваецца на Красную плошчу, дзе сабраліся тысячы працоўных сталіцы. Урна з прахам М. Ф. Шкіратава ўстаўляецца перад Маўзалеем. На яго трыбуну паднімаюцца т.т. Г. М. Маленкоў, В. М. Молатаў, Н. С. Хрушчоў, Н. А. Булганін, Л. М. Кагановіч, А. І. Мікіян, М. З. Сабуров, М. Г. Первухін, Н. М. Швернік, П. К. Нагмарэнка, М. А. Суслав, П. Н. Населав, Н. Н. Шагалін, а таксама члены Урадавай камісіі па арганізацыі пахавання.

Тав. М. А. Суслав адкрывае жалобны мітынг, прысвечаны памяці М. Ф. Шкіратава.

— Усё сваё жыццё, — гаворыць М. А. Суслав, — таварыш Шкіратаў быў глыбока адданы справе нашай партыі, узяўшы сабой узор камуніста-большавіка, вернага пераможнаму сцягу левінізма, глыбока прычыпанага і самаадданнага баіца Вялікай Комуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Партыя і народ заўсёды цанілі гэтым вясомым анім таварыша Шкіратава. Матвей Федаравіч заслужана карыстаўся глы-

бокай навагай і довер'ем Комуністычнай партыі і народа. Ён неаднаразава амабраўся ў кіруючыя органы Комуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы.

Смерць таварыша Шкіратава з'яўляецца цяжкай утратай для Комуністычнай партыі і савецкага народа.

Комуністы і ўсе савецкія людзі назавсёды захаваюць светлую памяць аб Матвеі Федаравічу Шкіратаве.

На жалобным мітынгі з прамовамі выступілі: ад Цэнтральнага Камітэта КПСС, Савета Міністраў ССРС і Праўдзіма Вярхоўнага Савета ССРС Н. М. Швернік і ад працоўных Масквы і Маскоўскай вобласці П. А. Міхайлаў.

Жалобны мітынг закончыў таварыш Г. М. Маленкоў, В. М. Молатаў, Н. С. Хрушчоў, Н. А. Булганін, Л. М. Кагановіч, А. І. Мікіян, Н. М. Швернік і члены Урадавай камісіі па арганізацыі пахавання дарава падмаюць з настамента урну. Уздэльнікі працэсіі накіроўваюцца да Брамаўскага сцяны. М. А. Суслав стаячы ўручы ў свежую нішу, якая затым закрываецца мармуровай дошкай.

Гучыць трохразовае залп. Жалобная мелодыя амяняецца вяселлемі гукамі Дзяржаўнага Гімна Савецкага Саюза. Зладжаным стром перад Маўзалеем праходзяць войскі.

У 1923 годзе Владимир Ильич пісаў: «...нідзе народнае масы не зацікаўлены гэтак сапраўднай культурай, як у нас; нідзе пытанні гэтай культуры не ставяцца так глыбока і так адсяліўна, як у нас; нідзе, ні ў адной краіне, дзяржаўна ўлада не знаходзіцца ў руках рабочага класа, які ў масе сваёй вельмі добра разумее недахопы сваёй, не скажу культурнасці, а скажу пісьменнасці; нідзе ён не гатуе прыносіць і не прыносіць такіх ахвир для пашапення свайго становішча ў гэтых адносінах, як у нас».

Лепшым доказам такой глыбокай пастаноўкі пытанню культурнага росту шырокіх мас з'явіліся клопаты гэтага Савецкай дзяржавы аб далучэнні гэтых мас да здобыткаў культуры, штодзённа асігнаванні Савецкага Урада на развіццё справы народнай асветы, на будаўніцтва культурна-асветных устаноў, выданне масавымі тыражамі кніг, газет, часопісаў, будаўніцтва тэатраў, бібліятэк, школ, сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў.

Найвялікшае значэнне для развіцця сацыялістычнай культуры мае барадзец Леніна супраць ракіцыйнага тэорый меншавікоў і нігілістычнага адмаўлення дасягненняў культуры з боку завадзатаў Пролеткульту.

Меншавікі і апартуністы II Інтэрнацыянала сцвярджалі, што нельга звяртаць увагу эканалататараў, пакуль рабочыя і сяляне не стануць культурнымі. Ленін ушчыт разбіў гэтую адрацкую ўстаноўку, разлічаную на зрыў рэвалюцыі, і даказаў, што пролетарыят павінен спачатку знішчыць уладу эканалататараў, устанавіць сваю, пролетарскую дыктатуру і тым самым стварыць умовы для росту сацыялістычнай культуры. Асабліва глыбока абгрунтаваў Владимир Ильич правільнасць дзейнасці рускага пролетарыята, выкірыўшы ўсю шкіднасць педанціі, апартуністычных догм меншавіка Суханова і яго прыхільнікаў.

Кіраўнік Пролеткультуа імкнўся абгрунтаваць свае нігілістычныя адмаўленні ўсёй напярэдняй культуры выдуманай неабходнасцю стварэння «чыстай» пролетарскай культуры.

Ленін вельмі добра разгадаў усю шкіднасць і варожасць педанціі Пролеткультуа. Владимир Ильич паказаў, што новае, пролетарскае культура павінна развівацца на аснове прызнання і развіцця прагрэсіўных элементаў культуры мінулага, лепшых ёе здобыткаў. Узору такіх здобыткаў Ленін бачыў у рускай і савецкай класічнай літаратуры, мастацтве, музыцы. У прамове «Задачы савезаў моладзі» Ленін гаварыў: «Пролетарская культура павінна з'явіцца за намерным развіццём гэтых запасаў ведаў, якія завадзатаў выпрацавала пад гнетам капіталістычнага грамадства...».

Владимир Ильич ратрава амаўляў супраць усялякіх варожых спроб накіраваць развіццё сацыялістычнай культуры па шляху аналітычнасці і бездзейнасці. Ленін асабіста напісаў праект рэзалюцыі «Аб пролетарскай культуры», дзе ясна сказаў, што наша культура павінна развівацца толькі ў непарэрднай барадзец за пабудову камунізма. «У Савецкай рабоча-ленінскай рэспубліцы, — гаворыцца ў ленінскай рэзалюцыі, — усё пастаноўка справы асветы, як у палітыка-асветнай галіне навукаў, так і спецыяльна ў галіне мастацтва, павінна быць праектна думка класавай барадзец пролетарыята за паспяховае ажымццэнне мэт яго дыктатуры, г. зн. за звяржэнне буржуазіі, за знішчэнне класаў, за ліквідацыю ўсялякай эканалататараў чалавека чалавекам». Сацыялістычная культура павінна развівацца ў сувязі з палітыкай Комуністычнай партыі, з барадзец за знішчэнне варожых перажыткаў капіталізма. Мэта палітычнай культуры, гаварыў Владимир Ильич у сваёй прамове на Усерасійскай нарадзе палітсавезаў 3 лістапада 1920 г., — выхаванне працоўнікаў, здольных перамагчы ўсе стараы перажыткі і пабудаваць новае, камуністычнае грамадства. Ленін вучыў, што ідэйнае супрацьленне капіталізма самае глыбокае і моцнае і мы павінны зламаць гэтак супрацьленне і дапамагчы выхаванню працоўных мас. У сувязі з гэтым, кожны пісьменнік, дзеяч мастацтва, кожны работнік бібліятэкі, кожны лектар, настаўнік павінны разумець, што яны з'яўляюцца не проста ім выкананцямі сваіх абавязкаў, а баіямі за камунізм, уздэльнікам вялікай арміі амагароў за пераўтварэнне свету.

Выхоўваючы зброю сацыялістычнай ідэалогіі, абараняючы яе ад усялякіх скажэнняў, Ленін вялікае месца ў арсенале не сродкаў адвадзіць слову пісьменніка. Ленінскае вучэнне аб літаратуры як мастацтва жыцця, як баявой зброі за ішчце працоўных, увабала ў сабе лепшае з дэмакратычных эстэтычных прыніцаў. Багіруючыся на фундаменце матэрыялістычнай філасофіі, развіваючы вучэнне Маркса і Энгельса аб літаратуры, ленінскае вучэнне аб сацыялістычнай эстэтыцы вынашчала развіццё гэтай навуцы на доўгія годы, акрэсліла шлях поспеху сацыялістычнай літаратуры.

Ва ўсіх выпадках, калі Ленін звяртаецца да мастацкіх твораў, да вобразаў рускай класічнай літаратуры і да пытанняў развіцця літаратуры сацыялістычнай, мы бачым, якое велізарнае пераўтварэнне значэнне, якую важную ролю ў выхаванні чалавека надае Ленін мастацкім творам. Яшчэ ў 1901 годзе Владимир Ильич падкрэсліў сусветна-історычнае значэнне рускай літаратуры. Пры ацэнцы твораў рускіх класікаў Ленін заўсёды амадзіць з таго, наколькі іх творы былі звязаны з таго, наколькі іх творы былі свабодны. Выказванні Леніна аб творчасці Чарынаўскага і Тургенева, Белінскага і Некраса-

Неад'емнай асаблівасцю і выдатнай якасцю нашай культуры з'яўляецца тое, што яна развіваецца на аснове развіцця нацыянальных культур савецкіх народаў. Таму савецкая культура з'яўляецца сацыялістычнай па амету і нацыянальнай па форме.

Пад сілгам пролетарскага інтэрнацыяналізма і дружбы народаў бурна расквітнелі многія нацыянальныя культуры нашай краіны, якія ва ўмовах парскага самадзяржаўя былі ў вялікім заняпадзе. Дзяржава звернемся да культуры Беларускага народа, для якой у царскай Расіі былі закрыты ўсе шляхі. Пры Савецкай уладзе з надзвычайнай хуткасцю вырасталі ўсе галіны нацыянальнай па форме, сацыялістычнай па амету культуры Беларускага народа. Беларускае літаратура займае ў шматнацыянальнай савецкай літаратуры пачаснае месца. Творы Я. Купалы і Я. Коласа, М. Лынькова і К. Крапівы, П. Броўкі і А. Куляшова, П. Глебка і М. Танка, П. Панчанкі, Я. Брыля, І. Шамякіна, а таксама многіх іншых нашых пісьменнікаў перакладзены на рускую мову і іншыя мовы братніх народаў і карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў савецкіх чытачоў. Заслужанай навагай карыстаецца тэатральнае мастацтва Беларусі. Створаны ўсе неабходныя ўмовы для сапраўднага росквіту вышэйшых, мучыцца мастацтва, кінамастацтва, для пашапення справы народнай асветы і дзейнасці культурна-асветных устаноў.

Сацыялістычная культура з'яўляецца правобразам аднай савецкай культуры будучага камуністычнага грамадства. «Пролетарская па сваёму амету, нацыянальна па форме, — такая тая агульначалавечая культура, да якой ідзе сацыялізм, — так выначыў сутнасць культуры будучага І. В. Сталін, які пасля смерці Владимира Ильича распрацаваў ладней ленінскай прыніцы сацыялістычнай культуры.

На пемашні аснове ленінскага Комуністычнага партыі наспрына накіроўвае дзейнае паспяховае развіццё ўсіх галі савецкай культуры. Ленінскай мудрасцю прасякнуты пастаноўкі і разлікі партыі аб нашай літаратуры, мастацтве, аб пашапенні справы народнай асветы. Партыя разраміла шматлікія спробы розных вульгарызатараў, раўнадуў, касмапалітаў прыніцы баіны, наступальны дух сацыялістычнай культуры, знішчыў у ёй высокі прыніцы партыінасці, ідэйнасці і прыніцы ёй дух нізкапалітонства перад прагіналі, прадэжнай культурай капіталізма. Партыя выкірала і асудзіла тэорыю «бескафліктнасці», якая перашакала росту літаратуры і мастацтва нашай краіны.

Сапраўды, народная, дэмакратычная савецкая культура стала здобыткам найшырэйшых мас працоўных, сілгам усяго лепшага, прагрэсіўнага ва ўсёй савецкай культуры. На аснове славных традыцый савецкай культуры развіваюць сваю культуру працоўныя краін народнай дэмакратыі. У той час, як сацыялістычная культура стала зброй абароны свабоды і ішчце прастых людзей, прагінала культура імперыялізма ўсё больш скачываецца ў білато агіднай ракіцы, невуцтва, абсурнаітэма, ладмаючы на шчы і растраўручыты розныя людзескія тэорыі, накірутак расізма, малуціанства. Асабліва яркі прыклады гэтага дае так званая культура амерыканскіх бізнесменаў, якая ператварылася ў аўтаному служанку імперыялізма і адкрыта накіроўвае сваю дзейнасць супраць свабоды народа, на абарону адчыннай палітыкі падпалычыкаў вайны.

Адвадзіць выключна вялікую ролю сацыялістычнай культуры ва ўмовах ішчцевага пераходу ад сацыялізма да камунізма, Комуністычная партыя вынашчала новую грандыёзную праграму для ішчце больш бурнага росквіту савецкай культуры. Пераход на абавязковае самяданнае навучанне ў вёсцы і дзеасцітавае ў гарадзе, адкрыццё новых школ, тэхнікумаў, інстытутаў, бібліятэк, кіноатэатраў, валацаў культуры, рокае павышэнне матэрыяльнага дабрабыту працоўных — усё гэта створаць найлепшыя спрыяльныя ўмовы для ішчце больш хуткага павышэння ўзроўню культуры ўсіх слаў нашатага народа.

Глыбокае вучэнне ленінскіх прац раскывае для ўсіх нас яснае перспектывае далажнае руху ўперад, дапамагае кожнаму савецкаму працоўнаму ішчце больш усваіючы свае задачы. Асабліва важнае значэнне мае творае вучэнне геніяльных ленінскіх прац для работнікаў сацыялістычнай культуры.

Нашы пісьменнікі павінны заўсёды памятаць узаканні Леніна аб тым, што треба глыбей вучаць жымце, часцей бываць на фабрыках і заводах, у вёсцы, там, дзе рабочыя і сяляне непарэрдна будуюць сацыялізм. Усе нашы работнікі літаратуры, мастацтва, культурна-асветных устаноў павінны кіравацца ў сваёй працы ленінскім патрабавааннем: «Памеш ішчце тэорыі траскаты, набольш увагі саміх протым, але жывым, з жымца ўзятым, жымце правераным фактам камуністычнага будаўніцтва — гэты лозунг треба ішчцема паўтараць усім нам, нашым пісьменнікам, агітатарам, прапагандастам, арганізатарам», — пісаў Владимир Ильич у сваёй вядомай працы «Вялікі пачына».

Ленін вучыў вёсцы білатасную барадзец супраць усяго варожага, адсталага, супраць коасцы і бюракратызма.

На аснове левінізма сацыялістычная культура дасягнула выдатных поспехаў. Наспшынае ўвабалеанне ленінскіх прыніцаў забяспечыць ёй ішчце больш бурна росквіт.

В. БУРНОСАУ.

Дарагое імя

Як самае дарагое і запавянае аберагаць савецкія мастакі ў сваім сэрцы незабытае імя В. І. Леніна. Імя Старажычы вобраза Леніна, яны абавязваюць у ім рысы смарга за лепшыя ідэалы чалавечтва.

★
П. ГЕРАСІМОВІЧ

Класічнай «Леніняна» Н. Андрэева, якая створана выдатным скульптарам на аснове непасрэднага і глыбокага вывучэння жыцця і дзяржаўнай дзейнасці праўдара, пакладзены пачатак плённай творчасці савецкіх мастакоў над вобразам Ільіча.

У традыцыйнай выдатнай школе рэалістычнага партрэта жывапісцы былі пачынены вядомыя ў давежныя часы выдатныя мастацтвы партрэта В. І. Леніна — В. Волкава, які экспаніраваўся на шматлікіх выстаўках і выдаваўся асобнымі лістамі. Партрэт загінуў у гады вайны і захавалася толькі ў калійнай рэпрадукцыі. У давежныя гады шырока былі вядомы кампазіцыйны скульптурны партрэт «В. І. Ленін і І. В. Сталін» — арганізатары беларускай дзяржаўнасці З. Азгура. У 1940 годзе гэтай скульптурнай адрамансаванай экспаніцыяй выстаўкі твораў беларускіх мастакоў, а пасля скульптура была набыта Дзяржаўнай карцічнай галерэяй БССР. У гады вайны фашысцкія акупанты знішчылі гэты твор.

Глыбока задумі і поспех твора вымуслі З. Азгура ў 1949 годзе зрабіць паўтарэнне скульптурнай кампазіцыі. На сваёй арыгінальнай іна стала шырока вядомай у савецкім мастацтве. Пераканальнымі сродкамі мастак стварыў вобразы гонімых праўдара В. І. Леніна і яго лешага вучня і друга І. В. Сталіна.

У тым-жа годзе З. Азгур стварыў фігуру В. І. Леніна, якая называлася праўдара ў момант выступлення перад народам. У кампазіцыйнай будове твор мае надзебенства да тых партрэтаў, якія ўжо дыводзілася сустракаць у выдатным мастацтве. Так-ж настаноўка фігуры, што малое Ільіча, які палыміна звартаецца да мас народа. І ў той-жа час мастак здолеў убагаціць свой твор характэрнай выразнасцю В. І. Леніна.

Шмат працаваў над вобразам праўдара і скульптар А. Бембель. Мастаком створана фігура і барельефныя варыянты, прызначаныя для грамадскіх будынкаў. Скульптар выкарыстоўваў розныя формы пластычных сродкаў і кампазіцыйныя прыёмы, шукаючы манументальна-партрэтны і інтымны рысы вобраза. Неважкі статуэтка В. І. Леніна, набытая Дзяржаўнай карцічнай галерэяй БССР, сведчыць, што і ў жанры так званых малых форм, якія яшчэ слаба развіты ў беларускім мастацтве, А. Бембелю належыць добры пачынак.

Значна больш зроблена ў жанры жывапіснай кампазіцыі. У 1950 годзе мастак А. Шыбнёвым напісана карціна «Першая сустрэча В. І. Леніна і І. В. Сталіна на Таварфаскай канферэнцыі», якая экспаніравалася на Усеагульнай мастацкай выстаўцы 1951 года. Не задаволены дэманштрываючы мастак у тым-жа годзе напісаў другі, лепшы варыянт карціны. А. Шыбнёву давялося вывучыць багаты матэрыял, які адкрываў перад мастаком веліч левінскага гена, навяваючы новыя думкі і творчыя задумкі. Так у мастака ўзнікла новая тема яго наступнай работы «Весь такая партыя!», якая адлюстроўвае

гістарычнае выступленне В. І. Леніна на I Усерасійскім а'ездзе Саветаў.
Праца над вобразам В. І. Леніна вучыць мастакоў глыбей разумець жыццё шырокіх народных мас. Даводзіцца здым другога, мастакі набліжаюцца да закончаных твораў з глыбокім эмацыянальным адмысловай формай.

Так, мастак В. Цвірка яшчэ раз вярнуўся да сваёй карціны «В. І. Ленін і І. В. Сталін у Горках» для таго, каб паглыбіць яе эмацыянальна адлюстраванне валаў дружба Леніна са сваім лепшым вучнем, прадумавшы увесь кампазіцыйны лад карціны, каларыт і кожную дробязь. З асаблівым захваленнем працаваў мастак Я. Зайцаў над вялікай карцінай «Выступленне В. І. Леніна на Фінляндскім вазале», што прызначана для Дома Ураза БССР.

Значны ўклад у галерэю твораў аб В. І. Леніне ўнеслі майстры народнай творчасці, вывучылі сваю любоў да вялікай левінскай партыі.

Работніцы Мінскага аўтастанка, скончыўшы працу каля сваёй станкоў, прыходзіць вечарамі ў Дом культуры для таго, каб з натхненнем працаваць над мастацкай вышуквай. І самай дарагой для іх было імя Ільіча. І самай дарагой для іх было імя Ільіча. І самай дарагой для іх было імя Ільіча. І самай дарагой для іх было імя Ільіча.

Значны ўклад у галерэю твораў аб В. І. Леніне ўнеслі майстры народнай творчасці, вывучылі сваю любоў да вялікай левінскай партыі.

Работніцы Мінскага аўтастанка, скончыўшы працу каля сваёй станкоў, прыходзіць вечарамі ў Дом культуры для таго, каб з натхненнем працаваць над мастацкай вышуквай. І самай дарагой для іх было імя Ільіча. І самай дарагой для іх было імя Ільіча. І самай дарагой для іх было імя Ільіча.

Значна больш зроблена ў жанры жывапіснай кампазіцыі. У 1950 годзе мастак А. Шыбнёвым напісана карціна «Першая сустрэча В. І. Леніна і І. В. Сталіна на Таварфаскай канферэнцыі», якая экспаніравалася на Усеагульнай мастацкай выстаўцы 1951 года. Не задаволены дэманштрываючы мастак у тым-жа годзе напісаў другі, лепшы варыянт карціны. А. Шыбнёву давялося вывучыць багаты матэрыял, які адкрываў перад мастаком веліч левінскага гена, навяваючы новыя думкі і творчыя задумкі. Так у мастака ўзнікла новая тема яго наступнай работы «Весь такая партыя!», якая адлюстроўвае

«СЯМ'Я УЛЬЯНОВІХ» Карціна мастака Л. Рана.

вояны жыццём савецкага народа задумі ператвараюцца ў справжыя рухы майстроў народнай творчасці ў цікавыя творы.

Ткачыкі і вышывальшчыцы, разбіраючы па дрэву і інструментары, жывапісцы і скульптары праз любімы вобраз імкнучыся перадаць пачуццё любі да партыі. З гэтым вобразам звязаны лепшыя думкі, настроі і мары народных майстроў.

Шмат працуе ў сваёй майстэрні работніца Мінскага радыёавада К. Паўлюкевіч. Адмыслова і ўдумліва падбірае ён патрэбныя кавалачкі розных парод дрэва, выпілюе з дакладнасцю да дзесятай долі міліметра і выкладае з іх дарагія рысы тварау В. І. Леніна.

Работніца Мінскага радыёавада Г. Гебелеў доўгі час працуе над партрэтам праўдара, прымяняючы тэхніку інтэрсіі. Выкананы майстрам партрэт В. І. Леніна вызначаецца тонкасцю тэхнікі, партрэтным надобствам і жывасцю.

Колькі розных форм і сродкаў вынаходзіць майстры самадзейнага мастацтва для вырашэння сваёй тэмы! Тут партрэт, выкладзены з кавалачкаў розных парод дрэва, з зёрнаў, рознакаляровых раслін і дрэў, тканых, вышываных, гравіраваных, вышываных на дрэве, выразаных і інструентамі з надвычайнай адмысловай гэхнікай.

У самых далёкіх кутках рэспублікі ідзе натхнёная творчая праца народных майстроў самадзейнага мастацтва, якія ўвабляюць у сваёй работах левінскае жыццё і дзейнасці праўдара працоўных усяго чалавечтва.

ДА 300-ГОДЗЯ УЗ'ЕДНАННЯ УКРАЇНЫ З РАСІЯЙ

У Міністэрстве культуры СССР і Саюзе савецкіх пісьменнікаў СССР

У азнаменаванне 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй Міністэрства культуры СССР і Саюз савецкіх пісьменнікаў СССР намерцілі правесці ў маі 1954 года ў горах Кіева дэкаду рускай літаратуры і мастацтва, а ў горах Маскве — выступленні пісьменнікаў і лепшых мастацкіх калектываў Савецкай Украіны, прысвечаныя дружбе народаў.

Міністэрствам культуры СССР будзе створаны каліровы мастацкі фільм, прысвечаны вывалячым барацьбе украінскага народа пад кіраўніцтвам Багдана Хмельніцкага за ўз'яднанне Украіны з Расіяй.

У Міністэрстве культуры Украінскай ССР, Саюзе савецкіх пісьменнікаў, Саюзе савецкіх мастакоў і Саюзе савецкіх кампазітараў Украіны

У азнаменаванне выдатнай падзеі ў гісторыі нашай Радзімы — 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй Міністэрства культуры Украінскай ССР і Саюз савецкіх пісьменнікаў намерцілі правесці ў маі 1954 года ў горах Маскве выступленні лепшых мастацкіх калектываў і пісьменнікаў Савецкай Украіны, прысвечаныя дружбе народаў СССР.

Міністэрства культуры і Саюз савецкіх пісьменнікаў Украіны намерцілі ў красавіку 1954 года адкрыць выстаўку выяўленчага мастацтва і выстаўку народнай мастацкай творчасці.

Міністэрства культуры і Саюз савецкіх кампазітараў Украіны аб'явілі конкурс на стварэнне лепшай песні ў часце 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй.

У студзені 1954 года Міністэрствам культуры будучы праведзены агляд і рэдыфестываль мастацкай самадзейнасці рэспублікі, прысвечаныя знамянальнай даце.

Міністэрствам культуры будучы створаны каліровы фільм: дакументальны фільм аб ўз'яднанні Украіны з Расіяй, фільм аб мастацкай самадзейнасці ў часце 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй і фільм аб святкаванні 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй.

Выдавецтвамі рэспублікі падрыхтоўваюцца да выпуску зборнікі, брашуры, юбілейныя зборнікі, альбомы, літаратурныя альманахі, плакаты, рэпрадукцыі карцін, прысвечаныя 300-годдзю ўз'яднання Украіны з Расіяй і непаўторнай дружбе народаў СССР.

У музеях будучы створаны спецыяльныя выставкі, прысвечаныя гэтай знамянальнай даце.

Міністэрствам культуры ў маі 1954 года будзе праведзены рэспубліканскі кінофестываль, прысвечаны дружбе народаў Савецкага Саюза.

Вядомы дзіцячы пісьменнік

Літаратурная грамадзесць Мінска адзначае 50-годдзе з дня нараджэння і 30-годдзе літаратурнай дзейнасці вядомага беларускага пісьменніка, аднаго з заснавальнікаў беларускай савецкай дзіцячай літаратуры Алеся Іванавіча Якімовіча.

Імя Алеся Якімовіча добра вядома і юным і дарослым чытачам нашай рэспублікі. Пачынаючы з дашкольнага ўзросту, дзеці сустракаюцца з яго кнігамі: дашкольнікі апамятаюцца з яго «Азбукай у вершах», са «Звярамі нашых лясоў», слухаюць перакладзены і апрацаваны ім беларускія народныя казкі. Вучні другога класа вывучаюць родную мову і ўваходзяць у свет мастацкай літаратуры па іх падручніку «Роднае слова», які складзены ў 1932 годзе і сістэматычна перавыдаецца да гэтага часу. Вучні сярэдняга і старэйшага ўзросту чытаюць яго апавесці, апамятаючы казкі, перакладзеныя ў вершах для дзяцей і юнацтва з рускай і украінскай моваў.

Алеся Якімовіч — адзін з тых савецкіх пісьменнікаў, якія ўсё сваё творчае жыццё прысвяцілі высароднай справе выхавання падрастаючага пакалення будучай калектывісткі.

Першы зборнік яго апавяданняў «Гуд буды» вышаў у 1925 годзе. Важна адзначыць, што гэты былі першыя творы ў беларускай літаратуры аб жыцці маладой тады яшчэ ў рэспубліцы піонерскай арганізацыі, аб тым, што юнага ўнеслі піонеры ў жыццё савецкіх дзяцей.

З таго часу Алесем Якімовічам выдана 15 кніг, каля двух дзесяткаў кніг-перыкладаў, у тым ліку твораў класікаў рускай літаратуры — Пушкіна, Некрасава, Крылова, Тургенева, Чэхава, Горкага.

У перакладах Алеся Якімовіча вышлі на беларускай мове дзіцячыя творы Маякоўскага, Гайдара, Маршака, Міхалкова. Вялікая, на працягу ўжо многіх год, работа ажыццяўляецца пісьменнікам па апрацоўцы і выданню беларускіх народных казак.

Арганічная сувязь з сучаснасцю, распрацоўка надзённых тэм выхавання юнага пакалення, добрае веданне псіхалогіі дзяцей і жыцця савецкай школы, умненне бацьчы цікавае, заўважыць адмоўнае і становае і напісаць аб гэтым даходліва і пераканальна — характэрныя рысы творчасці Алеся Якімовіча.

Калі мы перачытаем яго творы, пачынаючы з першых крокаў яго творчага шляху, бачым спецасабівы мастацкі левінскае росце нашай дзяржавы, які адбываецца разам з агульным ростам нашай краіны, з хадой савецкага грамадства ў камунізм.

У галерэі мастацкіх вобразаў, створаных пісьменнікам, мы знаходзім прадстаўніцтва юнага пакалення на розных этапах развіцця нашай краіны.

Тут і юныя ўдзельнікі грамадзянскай вайны і барацьбы супраць беларускай акупацыі на Беларусі ў такіх, напрыклад, апавяданнях, як «Непрыступны востраў», і члены першых піонерскіх арганізацый у рэспубліцы («Зборнік «Гуд буды»), і дзеці, якія адкрываюць левіную ролю ў правядзенні казактывацый на вёсцы, і юныя партызаны ў гады Вялікай Айчынскай вайны, і сённяшняе наша дзтва — дашкольнік, прагнае да вучобы і працы.

Тут і юныя ўдзельнікі грамадзянскай вайны і барацьбы супраць беларускай акупацыі на Беларусі ў такіх, напрыклад, апавяданнях, як «Непрыступны востраў», і члены першых піонерскіх арганізацый у рэспубліцы («Зборнік «Гуд буды»), і дзеці, якія адкрываюць левіную ролю ў правядзенні казактывацый на вёсцы, і юныя партызаны ў гады Вялікай Айчынскай вайны, і сённяшняе наша дзтва — дашкольнік, прагнае да вучобы і працы.

усведамляючы, што на яго долю ў будучы выпадае завяршэнне тых вялікіх спраў якія распачаты і ажыццяўляюцца дзямі і бацькамі з першых год існавання Савецкай дзяржавы.

Сваіх юных герояў пісьменнік пачаў не адасоблена, не ізалявана ад іх звычак, цэлага, людзей стараўшага пакалення ў творах Алеся Якімовіча побач з дзецьмі жыюць і дзейнічаюць і школьныя в стаўнікі, і кіраўнікі піонерскіх арганізацый, і майстры завадоў і МТС, і радныя рабочыя і калгаснікі, якія ў той ці іншы меры маюць дачыненне да выхавання і шай савецкай дзяржавы.

Большасць твораў, якія напісаны пісьменнікам у перадавыя гады, не страцілі цікавасці для чытача і цяпер. Не адно імя юных чытачоў чытае і чытае, напрыклад, выдатную вершаваную казку «Навае Вярнідуб» і сахоўвае ў памяці аркі вобраз кавалі-аслака з яго дэвізам выказаным сваёй маті:

Німа сілы такой,
Каб скарыўся я ёй!
А жыццё ў барацьбе
Я адабуду сабе.
Лепш у часым бяю
Галаву я сваю
Ведай, маш, складу,
Чым на ганьбу пайду!

У апавесцях «Перамога» і «Новыя іны мядзведзі», якія напісаны, як і «Навае Вярнідуб», у трынаццаты гады, паклаў яны жыццё беларускай вёсцы ў гады а станаўлення на калгасны шлях. Гэтай-ж тэме прысвечаны рад апавяданняў пісьменніка.

З новай творчай актыўнасцю Алесь Якімовіч выступіў у літаратуры ў пасляваенныя гады. Зборнікі апавяданняў — «Помста», «Сябры», апавесці «Гаварыць Масква», апавяданні, сабраныя ў кніжкі «Я — юны піонер», якая атрымала ў 1953 годзе другую прэмію на рэспубліканскім конкурсе на лепшы дзіцячы твор, рад кніжак для дашкольнікаў усё гэта — сведчанне далейшага творчага росце пісьменніка і яго вялікіх магчымасцей ствараць кнігі, якія-б радалі і юнага, і дарослага чытача. І ў новай творах пісьменнік узнімае дэбійныя пытанні камуністычнага выхавання савецкіх дзяцей, распрацоўвае тэмы з сённяшняга жыцця нашай школы і піонерскай арганізацыі.

Новая апавесць «Базыль курган», скарочаны варыянт якой апамятачы ў мінулы годзе ў часопісе «Вясёлка», — гэта таксама каштоўны ўклад у беларускую савецкую літаратуру для дзяцей. Пісьменнік падрыхтаваў да друку першую дэвіцкую кніжку беларускіх народных казак і працуе над кнігай для дашкольнікаў «У нашай стаўніцы».

У асобе Алеся Якімовіча мы маем тэледавітага пісьменніка, уся творчасць якой прысвечана і адрасавана дзецям, удумлівага педагога, чужага рэдактара, які шмат зрабіў і робіць па вырочыванню маладых кадраў дзіцячых пісьменнікаў.

Адзінаццаты 50-годдзе Алеся Якімовіча, ад глыбокага сэрца жадаем яму доўгі год жыцця і новых поспехаў у творчай працы на карысць нашай сацыялістычнага грамадства.

Тарас ХАДКЕВІЧ.

Грозная зброя

Беларуская сатырычная літаратура мае значны творчы абыткі. І да гэтага часу не страцілі сваёй востры і актуальнасці многія сатырычныя творы Баадрата Краўчына. Яго байкі і дысер знаходзіцца на ўзбраенні народа і слухаць яму гэта-жа шчыра, як яны служылі раней. Гэ-ж можна сказаць пра сатырычную камедыю К. Краўчына «Хто смеяцца апошнім», якая за многія гады не толькі не страціла сваёй папулярнасці, а, наадварст, павялічыла яе.

Сакрэт поспеху сатырычных твораў К. Краўчына ў іх жыццёвай праўдзе. Сатыра, як і кожны пісьменнік, павінен глыбока ведаць жыццё.

У адзасраванні праўды жыцця — поспех кожнага жанра савецкай літаратуры. Адным з важнейшых шляхоў развіцця нашай сатыры і в'ядуецца шлях дасканалага вывучэння рэчаіснасці, чэрпненне адгутаў і сюжэтаў. Толькі ў такім выпадку сатырычныя творы будучы мець агульнанародную цікавасць, толькі тады яны будучы карыснымі для народа.

У часопісе «Полымя» летам мінулага года надрукавана сатырычная камедыя Андрэя Макабкіна «Выбачыце, калі ласка!».

Смелое ўмяшанне ў жыццё, вывучэнне і аналіз рэчаіснасці — абумовілі поспех гэтай камедыі.

Апрача камедыі «Выбачыце, калі ласка!» у нашым друку ў мінулым годзе «в'ялавадзіла сатырычных твораў у пазіі і прозе. Амаль усе яны былі надрукаваны ў часопісе «Вожык».

Часопіс «Вожык» не раз крытыкаваўся рэспубліканскім друкам за бяззубасць сваіх матэрыялаў, за іх слабую выкрывальную сілу. Мы не будзем набраўнава разглядаць эмацыянальнае чарнае са мінулы год, аднак, скажам, што на яго старонках было надрукавана шмат цікавых, сапраўды вострых сатырычных твораў. У іх пісьменнікі выкрывалі пахалімаў, бюракратыў, раскравалі грамад-

★
Г. ШЧАРБАТАЎ

★

слага добра, нярэдка ствараючы вельмі каларытныя адмоўныя тыпы.
Адным з такіх удалых твораў, на маю думку, з'яўляецца вершаваны фельетон Максіма Лужаніна «Сіліва на дачы» («Вожык» № 14). Ён напісаны гнётным смехам. Свой смех аўтар накіроўвае супраць закарэналага валахтычкі і фармаціста, які, нават прыходзіць ў адчыныя на дачы, не пакідае дыць аб тым, каб і тут завесці такі-ж бюракратычны парадак, што існуе ў падначаленым яму трысе, каб падпарадкаваць «раскладу птушкіна-штату» ўсё птушынае царства.

Тут было-б зусім няшкодна даць на тры жаўны прынамсі аднаго рахункова.

Каб да кожнае нядзельі Зводку мець па хвойка-дубу, Колькі ўсіх рулада-траўляў Прымадзе на птушка-дзюбу.

Нагрузіць-бы шчабатух,
Каб дарма не елі мух.

М. Лужанін знаходзіць вельмі ўдалы мастацкі прыём, каб бягласна высьмеліць падобнага «кіраўніка». У тэатру твора ён уводзіць звычайнага «вучонага» папуляра, які нагадвае за дзейнасцю свайго гаспаляра і слухае яго размовы. Аднойчы, у усёй сваёй папулярыскай непасраднасцю, птушка выдае народу намеры і імкненні Сіліва. Яна ў стэлы свайго гаспаляра трымае праўду ў правую і тут пачае не паскупіцца на гумар. У прамоў папуляра ён укладвае столькі сапраўднага сарказма, толькі пафоса выкрываць, што чытач ужо не можа нейтральна ўспрымаць дзейнасць Сіліва. Тып Сіліва паўстае, як тып бюракраты, з якім трэба весці бягласнае барацьбу.

Інакш будучы гумарыстычнае апавяданне

«На магістралі» («Вожык» № 20) Мікола Вішнеўскі. Ён супрацьстаўляе характары двух герояў — аднаго работніка аднаго міністэрства і яго шафера. Сяжэтка таксама пабудова апавядання не новая, але аўтар знайшоў арыгінальныя сітуацыі, якія зрабілі твор цікавым і патрэбным. На першы погляд, здаецца, што Мірон Васільевіч не пшадзе ні часу, ні здароўя для кар'ерысцкага жыцця. Але аўтар паступова зрывае з яго маску. Перад чытачом раскрываецца сапраўдная натура пуштава, самаадаволеннага чынушчы.

Апавяданне М. Вішнеўскага вылучаецца не толькі гумарам, але і тым, што ў ім побач з вобразам нічоганяга чалавека створаны станочны вобраз добра-сумленнага, аднаго справе радавога працывіка.

Вельмі ўдалай формай крытыкі нашых недахопаў, выкрываць фальшывых людзей з'яўляецца сатырычная казка. Мы заўсёды захапляемся вядомымі казкамі Салтыкова-Шчарына, у якіх пісьменнік ствараў абавязуючыя мастацкія тыпы, характэрныя для тагачаснай рускай сапраўднасці. У форме казкі пісьменні ставіў самыя складаныя, надзёжныя палітычныя праблемы. Але пры гэтым ён заўсёды захоўваў усю чароўнасць казачнай формы, аб народную паэтычнасць.

Часопіс «Вожык» сёлет надрукаваў чатыры сатырычныя казкі Ш. Васільевскага: «Важная папера», «Мядзведзь на кірумацкім пасадзе», «Дзве састрыцы-маладзіцы і адзін бюракрат» і «Ч. В. А.»

Хутчэй за ўсё гэта звычайная фельетон. Аўтар не паклапаціўся аб тым, каб знайскі для вырашэння сваёй ідэі сапраўды казачную форму з яе фантастычнасцю, з гіпербалізацыяй, з народнай пачынаючы і іншымі характэрнымі рысамі. Не аднавідае казачнаму жанру і лад мовы твораў Ш. Васільевскага. Вось прыклады: «Даведзеныя пра вералюбства зайцаў, мядзведзь у той-жа момант анісваў іх у сваё акруцце», «А мядзведзь тым часам у сваёй блізкасці спачываў на лаўрах...», «Убачыўшы такую заўважасць да службы, Міхаіла Міхайлавіч напервы ў поўнае працягненне ўзначалівай ім сістэмы» і г. д.

Многа баяў друкуе ў «Вожыку» Уладзімір Корбан. Паэт ужо зарэкаментаваў сібы, як здольны байкавец, які можа знайсці трынае і вострае слова, удаляючы мастацкую дэталю, каб кароткім, сванядо-саваным твораў нанесці рашучы ўдар па ваганам і недахопам нашата жыцця. Ён знаходзіць усё новае і новае тэмы для сваіх твораў, удаканальвае іх форму. Асабліва запамінаюцца байкі У. Корбана «Катастрофа» («Вожык» № 16) і «У гарачую пару» («Вожык» № 12). У байцы «Катастрофа» паэт стварае тып псеўдывучонага, які, страціўшы чымадан е левіцыямі, «якіх Раман не мала набыраў — адны купіў, адны спісаў, а іншыя прысвоіў», — раптам усім «пустышкай стаў». Паэт цікава будуче байку. Ён вяртае так малое разгубленасць «вучонага» («Не прыжму!» Усе скончылася для Рамана. Ніхай-бы лепш узраці галаву!»), што перад вамі сапраўды пустое пусты, нічоганя чалавек. У другой байцы паэт анішчальна смех стварае супраць парушальнікаў статута сельгасарцел.

Але У. Корбан не заўсёды патрабавалы да сваіх твораў. Натхнёны з іх не вызначаюцца ні свежасцю тэмы, ні свежасцю фарбў і мовы. Сустракаюцца аднастайныя сюжеты. Гэта выраза можна бачыць на прыкладзе такіх баяў, як «Мілы чалавек» («Вожык» № 3) і «Уласная справа» («Вожык» № 7). У адной лутарка ідзе аб тым, як Іван Штроніч за чаркай гарэлкі

набіраў кадры ў сваю ўстанова. Апыскуўшыся пад крылом гэтага «кіраўніка», розныя прайдзіствы нанеслі дзяржаве вялікую шкоду. Мараль байкі: «Ды мы іх выкарчум без жалю, каб росце не перашкаджалі». У байцы «Уласная справа» за спіной кіраўніка — Мядзведзь л'ястэву Дзік. Дзецка мараль аб «паводзінах разбачаных л'ястэву, што стрымліваюць рух» (надрэсавана мной. — Г. Шч.). У байцы «Міхалка і Даўганосік» зноў гаворыцца пра п'яніцу — на гэты раз млянара.

У. Корбан часам мала кляпціцца аб майстэрстве сваіх твораў. Можна прывесці прыклады дзіўнай абыякавасці пісьменніка да мовы. Як правіла, радкі яго баяў многаслоўныя, ідэяна нагрукана на іх дзецка вельмі слабая. Вось сфера в байкі «Мілы чалавек»:

Быў выпадак такі: аднойчы у